

En given symbol för Sölvesborg och Lister - i alla tider!

Kommunfullmäktige i Sölvesborg har nu beslutat att för framtiden reservera sitt hittillsvarande officiella kommunvapen för ceremoniella, högtidliga och exklusiva tillfällen. Endast kommunchefen äger beslutanderätt i dessa sammanhang!

I all övrig, såväl intern som extern, kommunikation skall figurmärket anno 2007 användas av kommunen! Dessvärre elimineras därigenom inte det problem, som skulle lösas. Tvärtom! Problemet kvarstår och därtill i mer tvivelaktig form. Bortsett från kommunchefens grannliga och knepiga uppgift att söka skilja agnarna från vetet, kommer kommunen även framledes att tvingas kommunicera med både dubbelt ansikte och kluven tunga. Det allra mest problematiska är dock att kommunen nu till skillnad mot tidigare inte kan använda sitt eget heraldiska, medeltida vapen utom i de uppräknade, specifika fall kommunchefen enväldigt anvisar. En annan mera funktionell ordning kräver i så fall ett nytt beslut av Kommunfullmäktige.

Konsekvenserna av denna i sanning mycket märkliga tankevillfarelse är i det allra närmaste farsartade. Det kommunen själv på grund av ett beslut i Kommunfullmäktige inte får eller kan göra med sitt kommunvapnet är däremot tillåtet för var och en: Allt bruk av vapnet, utom att som näringsidkare i kommersiellt syfte använda sig av det som varukännetecken i näringsverksamhet, är i princip fri. Användaren behöver inte ens fråga kommunen om lov!

Ur askan i elden, som man brukar säga!

Kommunvapnet eller ett figurmärke?

Sölvesborgs stads medeltida heraldiska vapen har i mer än femhundra år varit ett självklart visuellt uttryck för invånarnas gemensamma identitet, samhörighet och medborgarrättigheter. Det utgör ännu i dag en lika stabil grund för en positiv ortskänsla för alla sölvesborgare och därmed också för våra kontakter med världen runtomkring.

Stadsvapnet antogs som ett gemensamt kommunvapen vid sammanläggningen mellan Sölvesborgs stad och landskommunerna på Lister 1971. Sedan 2007 använder kommunen utöver detta vapen parallellt också ett figurmärke. Till skillnad mot ett vapen, som strikt har definierats i ord, är den senare logotypen således inte bestämd till sitt innehåll utan endast till sin form, till sitt utseende. Ett sådant märke kan därför inte användas som vapenbild. Den har

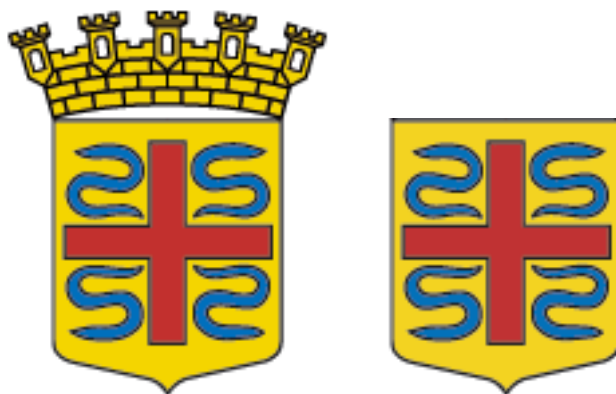
därför i allmänhet visat sig vara av relativt kortlivad natur, inte varit "i tiden", medan däremot heraldiska emblem stått sig under århundraden.

Figurmärket har ju dessutom inte på ett övertygande sätt visats kunna kommunicera sina tillskrivna värden till avsedda interna eller externa målgrupper utan i sig förefaller vila på alltför mångtydiga, abstrakta konstellationer. Tvärtom talar alltmer för att märket med alla sina krumelurer i jämförelse med kommunens unika heraldiska vapen har uppenbara brister som en allmänt önskvärd enkel, enhetlig, tydlig, långsiktigt hållbar och därigenom helt given, exklusiv identitetsmarkör för såväl kommunen som dess invånare.

Med dubbla ansikten och kluven tunga?

Kommunens grafiska profil är vårt visuella ansikte och måste baseras på enhetlighet och tydlighet. Den av Kommunfullmäktige beslutade nyordningen innebär i likhet med den gamla att vi dessvärre fortsätter att använda oss av dubbla ansikten och signaler - ett för särskilda tillfällen (kommunvapnet) och ett för all övrig kommunikation (figurmärket). Detta är ur ett strikt kommunikativt perspektiv givetvis både ologiskt och mycket olyckligt. Det skenbart och föga genomtänkta moderna figurmärket torde tämligen snart framstå som det uppenbart otidsenliga och mossiga alternativet.

För att åstadkomma en **för alla tider** hållbar och allmänt tillämplig, funktionell grafisk symbol för Sölvesborgs kommun synes bara vårt medeltida heraldiska vapen vara tänkbar; till vardags kanske **utan** men i ceremoniella, högtidliga eller exklusiva tillfällen **med** murkronan. Figurmärket saknar i väsentliga stycken önskvärda och erforderliga kvalifikationer för att i en värld i ständig och forcerad förändring kunna fungera som en framtida trygg, stabil och välbekant identitetsbärare för oss alla sölvesborgare.

Vad säger den heraldiska expertisen?

Det kan heller inte skada att vi på vår väg i en alltmer osäker värld eftertänksamt begrundar Statsheraldikerns och Riksarkivets heraldiska

enhets rekommendationer i detta ämne:

"Heraldiken lever sedan sekler i hela Europa och i Norden blomstrar den som aldrig förr. Ett heraldiskt vapen är i dag en given kommunsymbol, som lätt kan urskiljas i dagens brokiga skara av logotyper och andra märken. Kommuninvånarna har lätt att ta till sig denna i bygdens historia förankrade symbol. Tack vare de smidiga heraldiska reglerna är det lätt att hålla vapnets utseende i takt med tiden - formen förändras, men innehållet förblir detsamma".

Vad är sant och vad är falskt om vårt kommunvapen?

Mot denna bakgrund ser vi det som absolut nödvändigt att i vår mission och en gång för alla, med öppet visir först beskriva och sedan korrigera Sölvesborgs kommuns på sin egen hemsida osakliga och missvisande redogörelse för kommunvapnets genesis, basfunktioner, symbolvärden och rättsliga status.

Med referens till vapnets ursprung i stadens sigill påstås att den tidigast kända utformningen av vapnet "är i en fullmakt...daterad år 1535". Detta är inte korrekt. Dokumentet som här åberopas är inte en fullmakt utan ett hyllningsbrev från borgmästare, råd och borgare i staden till hertig Christian, senare dansk kung som Christian III. (Se bild nedan ur Milton, Nilsson, *Bland heliga kvinnor och män*, s 101).

Det sägs vidare att det när Sölvesborg 1945 fick sitt vapen fastställt "*blev förbjudet att använda bokstäver i stadsvapen*". Något sådant förbud har emellertid aldrig existerat. Däremot var dåtida Riksheraldikerämbete motståndare till bokstavsheraldik. De fyra S-liknande ålarna i den så kallade blasoneringen, vapenbeskrivningen, kom att bli det faktiska resultatet av en ömsesidig kompromiss mellan staden och riksheraldikern.

Det skulpterade stadsvapnet på rådhusfasaden (se bild t.h.) är försett med fyra koncisa S, som naturligtvis inte kan identifieras som ålar. Sitt nuvarande utseende med en helt ny portal och en takryttare med tornur fick rådhuset 1913 efter ritningar av stadsarkitekten i Helsingborg Alfred Hellerström, som även ritade sparbanks huset vid Södergatan.

Det refereras också till "*borgring*", som först avlägsnades för att senare återinföras på vapnet. I sak blir detta helt obegripligt, då termen borgring inte har något med heraldiska vapen att göra utan främst syftar på en viss typ av vikingatida borgar i Danmark. Vad som åsyftas är sannolikt den murkrona (*corona muralis*) med fem hängtorn, som tillfogades kommunvapnet för att erinra om Sölvesborgs tidigare status som stad. Bruket av murkrona är annars inte alltför ovanligt i andra organisationer än kommuner. T.ex. har HSB en murkrona i sitt emblem.

Som om denna desinformation inte skulle vara tillräcklig deklarerar också att "*allt användande av kommunvapnet skall föregås av tillstånd från kommunchefen*". Formuleringen förmedlar dessvärre en helt felaktig och missvisande uppfattning om kommunvapnets reella rättsskydd i avseende på att "*allt användande*" av vapnet hävdas vara tillståndspliktigt. Denna aviserade restriktion för att kunna använda sig av kommunvapnet har sålunda inte något stöd i nuvarande lagstiftning.

För ett hos Patent- och registreringsverket registrerat kommunvapen gäller att om en näringsidkare i kommersiellt syfte vill använda sig av vapnet som varukännetecken i sin näringsverksamhet måste tillstånd dessförinnan ges av kommunen. All annan användning av kommunvapnet är dock i princip fri.

"Kommunen ska inte ge tillstånd eftersom det inte behövs. Användaren behöver inte ens be om lov". (Riksarkivet, Vägledning om kommunvapen 2013).

